Ն. 4029 1903 ԱՊՐԻԼ 2/15 ՉԱՐԵՆԴԻՒ 19րդ ամ 17 ՄԱՒՀԱՐԻՄ 1321 — 2 ՆԻՍԱՆ 1319

ՄԷՋՄՈՒԱ-Ի-ԱԽՊԱՐ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
Grand'Rue de Péra, Taxim 65

Համբաստա իրի տեճա ևաևի ՉԱՐԵՆԴԻՒ վէ ՃՈՒՄԱՍ. ԻՐԹԷՍԻ կիւնլերի ևէշր օլունուր

مجموعهٔ اخبار
بلغاوغلی تقسیم جادهٔ سی نومرو ٦٥

ՂԱԶԷԹԱՄԸՉՐՆ ԱՊՕՆԷ ՓԻԹԱԹԼԱՐԸ. = Իսթանպոլ իչին սէնէլիկի 60 ղրուչ, = 6 այլըղը 35. = Թաչրա իչին սէնէլիկի 85, = 6 Այլըղը 45 ղչ. տըր. = Բօսթա իւձրէթի պիզէ այիա տիր. = 15 կիւնլիւք նիւսխէսի 60 բարա տըր. = ԻԼԱՆԱԹ ՇԱՐԹԼԱՐԸ. = 1ինճի սահիֆէնին պէհէր սըրասը 5, 2ինճի վէ 3իւնճիւ սահիֆելէրին հէր սըրասը 8, վէ 4իւնճիւ սահիֆէնին պէհէր սըրասը 1 ղրուչ տուր. = Զօգ տէֆթա տէրճ իտիլէճէք իլանաթ իչին այրըճա բազարլըգ օլունուր. = Նիւսխէսի 30 բր. տըր.

Ղազէթայա միւթէալլիգ խոսուսաթ իչին ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՑԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա. = Իտարէխանէ՝ Պէյօղլունտա Ճաատէի քէպիրտէ Ն. 65.

ԹԻՍԱԿԱՆ ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՒՐ ՀՆԱՍԷՐ

Սոյն թերթիս մէջ «Նորոգուելու ենք» վերնագրին ներքեւ հրատարակածիս պատասխանը կուտայ Հնասէրը սոյն լրագրի 4015—17 թուոց մէջ։ Կ'երեւի թէ նախորդիս մէջ միտքս բաւական չեմ բացատրած, որով աւելորդ դիտողութեանց ինչ տեղի տուած եմ Հնասիրին։ Ըստ՝ նա այնպիսի ուղղութեան մը կ'ուզէ հետեւիլ, որուն չեմ կարող ձայնակցիլ։ Հարկ է ուրեմն որ պատասխանեմ իրեն։

Հնախօսին Հաւատամքը։

Կը հաւատամ թէ բոլոր քրիստոնեայ եկեղեցիք ի սկզբան մի միայն արարողութիւն ունէին, բայց ի սակաւ ազանազանութեանց ինչ։ Թէ Դ դարուն, երբ մենք ալ ազգովին ընդունեցանք քրիստոնէութիւնը, Լուսաւորիչ այն արարողութիւնն աւանդեց մեզ՝ զոր ինքն ի մանկութենէ տեսած եւ ուսած էր ի Կեսարիա։ Եկեղեցական լեզուն անգամ յունարէն կամ ասորին էր ցՕ. Մեսրոպ։ Ըստոյ սկսան եկեղեցիք՝ յորս և մերն՝ աւելի կամ նուազ զարուզուիլ ընդհանրական արարողութենէն՝ ըստ ժամանակի և ըստ ճաշակի, և կազմել առանձին ծիսեր։ — կը հաւատամ թէ երկու մեծ եկեղեցիք, Արեւմտեան և Արեւելեան, բազում դարերէ հետէ ունին երկու գլխաւոր արարողութիւններ՝ նոյն իրենց անուանքը կրող, միչա ընդունուած և քարոզուած վերջին տիեզերական ժողովներէն, Հռոմայ Քահանայապետներէն և ընդհանրական եկեղեցիէն, և արդիւնաւած անոնց յախուռն խառնուրդը, ինչպէս տեսանք երկարօրէն նախորդիս մէջ։ —կը հաւատամ թէ այս երկու գլխաւոր արարողութիւնք ունին իրենց ստորաբաժանումները, և թէ հայկական Արեւելեան դասակարգին կը պատկանի, ինչպէս կ'ըսէ և Բենեդիկտոս ԺԴ. «Արեւելեան եկեղեցւոյ չորք են ծէսք. այսինքն Յունացն, Հայոցն, Ասորւոցն և Եգիպտացւոց. և զայս ամենայն ծէսս ընդ միով անուամբ Յունաց կամ Արեւելեան եկեղեցւոյ իմանամք» (Թղթ. յԱրեւ. յոդ. Գ)։

Չեմ տարակուսիր՝ թէ Հնասէրը կ'ընդունի այս հաւատամքն ամբողջապէս։ Ուրեմն կը հարցնեմ իրեն. Հայ արարողութիւն մը կայ։ —Անտարակոյս, պիտի պատասխանէ։ —Իսկ ինչ բանով հայ է այն։ Հարկաւ իւր ինքնուրոյն ձկարագրով, որ պիտի մերձենայ Արեւելեան ընդհանուր ծիսին։ Լաւ. կրնա՞յ ըսել Հնասէրը՝ թէ մեր Հայ-Կաթողիկէ արարողութիւնը ներկայապէս արեւելեան ձկարագիր մ'ունի թէ արեւմտեան։ Ես աւելի վերջինը կը տեսնեմ։ Արեւելեանին քանի մը գլխաւոր մասունքը պահած ենք. բայց անոնց վրայ բարդած ենք այնքան լատինական ձեւեր և զարդեր, որ քնիկները գրեթէ թաղուած են անոնց ներքեւ։ Օտար մը տեսնելով մեր այս ծիսական իրաւունքը, անտարակոյս պիտի խորհէր։ Այս ժողովուրդը չի կրնար պատմական անցեալ մ'ունեցած լինել։ Նոր ընդունած է դա քրիստոնէութիւնը և նոր կազմակերպած իւր պաշտամունքը։ — կրնանք և պարտինք յարատեւել մենք այս վիճակիս մէջ։ — Ո՛չ, կ'ըսէ ինձ հետ Հնասէրը, պէտք է նորոգուիլ։ —Ծորա՞ւմ կը կայանայ ուրեմն այդ նորոգութիւնը։ Ըստ իս՝ մեր քնիկ և արեւելեան ձեւը վերստանալու մէջ։ Այս խընդրոյս վրայ դեռ չծանրացած՝ ուրիչ կարեւոր դիտողութիւն մը։

Կ'ընդունիմ՝ թէ ընդհանուր եկեղեցին, նոյնպէս և մերը, դարուց ի դարս հետեւած է զարգացման դրութեան յարարողական, փոփոխելով՝ ստեղծելով և փոխառնելով։ Բայց այն ժամանակէն յորում ծիսերը կազմակերպեցան և եկեղեցւոյ մէջ պաշտօնապէս ծանուցուեցան, այնուհետեւ մեր արարողութեան մասին երեք կանոն անվրէպ կը կարծեմ ես. Ա, Չկարենալ փոփոխել այն մասունքը՝ որք անոր հիմունքը կը կազմեն, և որոց եղծմամբ պիտի չմնար այն այլոց հետ։ Բ, Օտարներէն կարենալ առնուլ միայն այնպիսի սովորոյթներ՝ որք հարկաւոր կամ օգտակար են, և չեն հակառակիր մեր արարողութեան ոգւոյն։ Գ, Անոնց մէջ ալ նախապատուութիւն տալ Արեւելեայց՝ որոնն մեզ ենք՝ քան Արեւմտեայց։ Մենք սակայն այս կանոնաց հաւատարիմ չենք մնացած։

Առաջնոյն դէմ մեղանչած ենք, երբ զոր օրինակ Թողլով Արեւելեայցս օրհնութեան ընիկ ձեւը, որ է ամիփոփմամբ բուն Թէն և վերջընթեր մատին (հին յշակրնք. նկարք հայ գրչգրց.), ի խորհուրդ Երրորդութեան կամ Յաչին, առեր ենք Լատինացը՝ տարածմամբ բոլոր մատանց։ Երբ փոխանակ կանգնուն երկրպագութեան՝ կը ծնրադրենք (Մէճ. 902 սեպտ. 25—28)։ Երբ Թողած պատարագի նշխարին հին և դեռ ոչ բոլորովին անհետացած հայ պատկերը, որ է՝ չրջանակի մէջ լոկ խաչ մը և ասոր չորս անկեանց մէջ ՏՐ ԱԾ ԾՍ ԲՍ (Տաթե.), Թողած անոր խորհրդաւոր բաժանումն ի չորս (Երզնկ. Տաթ. Հնխոք. Հայք, Յոյնք), և ընկղմումն բաժակին մէջ (Պագմ. Երզնկ. Յոյնք ևլն), և այնպէս հաղորդել հաւատացեալքը, առեր ենք Լատինաց պատկերը, յերիս բաժանումն և անթաց ճաչակումն։ Երբ վատեր ենք Ողջունի հանբոյրը և մասին բաշխումն (դեռ պահուած ի Վենետիկ և ի Հռոմ անգամ), զի լատինք չունին զանոնք։ Երբ մեր եպիսկոպոսք հակառակ հայ հին (Լմբ. Պար. 201) և արդի սովորութեան, Լատինաց պէս եկեղեցւոյ մէջ կը զգեստաւորին, աղօթից և անդորր զգուշութեան վայրը ծառայութեան և շըփոթութեան տեղի ընելով. մինչդեռ նոյն իրենք յետոյ չուրջառ ելն փոխելու համար՝ պատշաճապէս կը ձգուի վարագոյրը։ Երբ քառասնորդաց մէջ բաց խորանաւ կը պատարագենք՝ Լատինաց նմանելու համար (Մէճ. մարտ 12)։ Երբ յուղարկաւորութեան մէջ Լատինաց սեւ գոյնը կը գործածենք՝ փոխանակ հայ սպիտակին (անդ. փետ. 1)։ Երբ պաշտօնէից պատմուճանին օձիքը միացնելու տեղ (հայ հին նկարք. Վենետկեցիք, Հայք, Յոյնք), անջատ կը թողունք Լատինաց ձեւով։ Երբ մեր եկեղեցականք Լատին կոճկէն պարեգօտը կը հագնին՝ և ոչ տոհմայինը։ Երբ փոխանակ կիւրականտին և կիւրակէին կանգուն աղօթելու ի նշան ուրախութեան՝ Նիկիոյ ժողովոյն հաստատած (Կան. ի) և ի մեզ յարատեւած սահմանին համեմատ (ԾՏ. իմ. 27, 33), ի ծունր կ'աղօթենք Լատինաց պէս։ Թող եկեղեցւոյ և սեղանոց ձեւը, դիրքը ևլն։ Այս և այսպիսի փոփոխութիւնք հայ ծէսն հիմնովին խախտած են, որուն ոչ «Աստուծոյ եկեղեցեաց սովորութեանց» պաշտպան Առաքեալը, ոչ Պողիկրատայ (Բ դար) կամ Լամբրոնացւոյն (ԺԲ դար) ժամանակակից, և ոչ ի դարս սրեզերական եկեղեցիք կրնան ներել։

Երկրորդ կանոնին դէմ մեղանչած ենք, ընդունելով այնպիսի Լատին սովորոյթներ, որք առանց կարեւոր չահ մ'ունենալու՝ կը ծառային պարզապէս հետպնդելու իւր նկարագրէն զհայ ծէսը։ Այսպիսիք են ըստ իս՝ մոխիրը քառասնորդաց սկիզբը (Մէճ. մարտ 12)։ Օրհնած ջուրը եկեղեցւոյ և յուղարկաւորութեան մէջ (անդ. փետ 1)։ Աղմկալից զանգակն աւանդատան դրան ծայր։ Մանաւանդ հնդգտեան պաշտամանց պահուն, որ կատարեալ թատերական կեղծիք մ'է։ Փոքրիկ գաւակը, արեւմտեան միջին դարուն մանկլաւաց գլխէն առնուած, և խաղրին հետ խառն գործածուած մեր եպիսկոպոսաց գլխոյն վրայ, և արտաքոյ եկեղեցւոյ՝ քահանայից ալ սեպհական։ Բազում նորաձեւութիւնք պատարագի և այլ պաշտամանց մէջ։ Անտեղի արքագրութիւնք ժամագրոց, խորհրդատետրի և մաշտոցի. ևլն։ — Ամենց հետ չեմ չփոթեր զանոնք զոր քաղաքակրթութիւնն հարկաւոր կամ բարեպաշտութիւնն օգտակար կ'ընծայէ։ Ինչպէս նատրանք և ծնրանոցք եկեղեցւոյ մէջ, զոր մեր արդի եւրոպական տարազն իսկ կը պահանջէ։ Խոստովանարանք՝ որք աւելի դիւրութիւն կ'ընծայեն ապաշխարողաց։ Մանաւանդ յուղարկաւորութեան ժամանակ, որ չքեղութիւն է։ Անջերմ նշխար պատարագի, ուր չերմն Լամբրոնացւոյն անգամ ծանր կուգար պատրաստել ամեն օր (Մեկն. Պտ. 190)։ Սրբութիւնն ի բազմոցի, որուն պատշաճ էր հայ ձեւ մը տալ, բառնալով թիկնոցը և կանգուն կատարելով պաշտօնն՝ ինչպէս ի պատարագի։ Վարդապետի և այլ աղօթք ինչ։ Ամենց վրայ կըրնայինք յաւելուլ վայելչապէս եւրոպ. նուագարանքը և բազմաձայն երգեցողութիւնը, քաղաքակրթութեան մեծագոյն զարդերը, որք բնաւ չեն հակառակիր հայ ծիսին (Բազմվպ. 1897 սեպ.)։ Նոյնպէս Գրիգորեան ուղիղ տոմարը։ — Այո՛, նախնիք ալ Արեւմուտքէն փոխառութիւններ ըրին, ուղղակի կամ ի ձեռն յունաց, որոնք պիտանի յատկութիւններ էին լոկ, և ոչ թէ կուգային արտաքսել տոհմային սովորոյթները և անոնց տեղը գրաւել։ Այսպէս Փրկչին Ծննդեան, Կուսին Ցղութեան, Ծննդեան և Ընծայման տօները, Ցուլեան տոմարը, Լատին խոյրն (իբրեւ նուէր ընդունուած նախ), և նմանիք։

Երրորդ կանոնն էր նախապատուել Արեւելեան քան Արեւմտեան փոխառութիւնքը։ Այս բանն Հռոմէական եկեղեցին իսկ կը պատուիրէ, արգելլով մեզ երկու մեծ ծիսից խառնուրդը։ Եթէ մենք ծնունդ և մասն ենք Արեւելեան կամ Ծունական ծիսին, մեր ի Ծունաց առածներն ուրիչ բան չեն՝ բայց մերն իսկ։ Լատին արարողութիւնը սակայն մեզ համար օտար է, և զգուշութեամբ պարտինք օգտուիլ անոր՝ եթէ հարկ լինի։ Հնասէրը չընդունելով այս խորութիւնը, անտեսած կը լինի եկեղեցւոյ և պատմութեան սահմանները, և քարոզած «խառնութիւն ծիսի՝ որ արգելեալն է յեկեղեցւոյ օրինաց» ըստ Բենեդ. ԺԴ (Թղթ. յԱրեւ. լե), զոր ուելի մանրամասնօրէն տեսանք նախորդիս մէջ։

(Շարունակելի) ՀՆԱՒՕՍ

ՄԷԳԱԼԷԻ ԹԻՒՐՔԱՐԻՏԷ

Թիւրիքանըն վէ Իսթանպոլուն մահսուլաթ վէ իխրաճաաթը

(Տէվամ վէ էքթաճ)

Անատօլը տէմիր եօլընըն իքի խաթ-
թընըն (էնգարէ վէ Տօնիա) կէչտիք-
լէրի մէմլէքէթլէր՝ զիրաաթա ֆէվ-
գէլատէ միւսայիտ մահէլլէր օլուպ,
անճաղ Պիլէճիքտէն պաչլաեարագ,
մէմլէքէթ, օսմանտան մահրում վէ
գուրագլըղա թապի տիր։ Պազէն տէ
սըճաղ պիր բիւղիւար էսէրէք,
պիր գաչ սաաթտա պիւթիւն մահ-
սուլը մահվ իտէրլ Շէօյլէ քի, օն սէ-
նէլիք պիր տէվրատ, մահսուլաթ ան-
ճաղ իքի սէնէ էյի օլուպ, պագի 8
սէնէնին իքիսի օրթա տէրէճէտէ վէ
ալթընը օրթա տէրէճէտէն տէ էտնա
հալտէ պուլունուր։ Մահսուլաթըն
պու հալի սէպէպիյլէ տիր քի, Անա-
տօլը տէմիր եօլլարը չիրքէթի՝ թա-
րիֆալարընը թէնզիլ իտէմէմէքտէ,
վէ թիւճճարա տահա զիյատէ գօ-
լայըգլար վէրէմէմէքտէ տիր։

Պու թէտպիգ օլունան եէրլէրին մահսուլը՝ ալէա պուղտայ վէ պիրա իչին գաուլանըլան արբա տըր։ Մահսուլըն էյիլիկի նիսպէթինտէ՝ սէնէտէ 60,000տէն 250,000 թօնէլաթօեա գատար պուղտայ իհրաճ օլունուր։ 1897տէ իհրաճաթըն միգտարը 350 պին թօնէլաթօեա պալիղ օլմուշ տըր։ չու գատար քի, 1896տա ֆիեաթըն սիւչկիւնլիւկիւ սէպէպիյլէ իհրաճ օլունամաեան մահսուլ տա, մէգքիւր միգտարա տահիլ տիր։ Տէմիր եօլու լաթաթընտան ուզագ պուլունան մահէլլէրին պուղտայընը ըսթասիօնա նագլ իմմէք իւզրէ, նագլիյէ մասրաֆը լազըմ օլուպ, ֆիեաթի չօգ տիւշկիւն օլտուղընտան, օրալարտան պուղտայ իհրաճը գապիլ օլմաեաօր։ Ա-

նատօլը պուդատայլարը իբրաճաթըներն թապիի բիացալարը՝ Ցերիսատէթ իլէ Պահրը Սէֆիա ատալարը տըր։ Եալընըզ 1897 կիպի միւսթէֆիա սէնէլերտէ, էվրօբաեա իբրաճ օլունուր իսէ տէ, ճինսի վէ քիչլի օլմասը հասէպիլէ պու պուդատայլար՝ էվրօբաճա բէք տէ մագպուլ օլմատըղը կիպի, զաթէն օրա իչին ղայէթ պահալը տըր։

Պիրաեա մախսուս արբա, թէմամիլէ էվրօբաեա կէօնտէրիլիը, վէ մահսուլըն էյիլիկի Նիսպէթինտէ 15 պինտէն 80 պին թօննէլաթօեա գատար իբրաճ օլունուր։ Պու մահսուլըն միւլթէրիսի՝ զիեատէ ֆիյաթի վէրէն վէ էյիսինի սաթըն ալան Ինկիլիթէրրա իլէ Ալմանիա տըր։ Պիր գաչ սէնէ էվվէլ Անատօլը արբալարը քիւլիւթէլէ Ինկիլիթէրրատա սարֆ օլունմագտա իքէն, պահալըլըղը սէպէպիլէ, Ինկիլիզլեր, տահա էվվէն մալ արամագտա տըրլար։

Պունուն սէպէպի չու տըր քի, Անատօլընըն մուամէլաթընա թահսիս օլունան սէրմաեէլէր՝ օ մուամէլաթա նիսպէթէն չօգ օլուպ, պու եիւզտէն սէնէլէլի պիր բէգապէթ վէ իսթիֆատէ արզուսը հասուլէ կէլմէքտէ տիր։

Քէթէն՝ ազ էքիլիր վէ իխրաճաթը տա 3000 թօննէլաթօտան զիեատէ տէյիլ տիր։ Եուլաֆ իլէ մըսըր պուդատայը՝ Պիլէճիքտէն էօթէտէ զէրը իսիլէմէզ, չիւնքի անճագ Պիլէճիք ըսթասիօնընա գատար չօգ օրմանլար վար տըր վէ նատիրէն եաղմուր եաղմագտա տըր։ Իխրաճաթ՝ սէնէվի 8–10,000 թօննէլաթօտան զիեատէ տէյիլ տիր։

Պու թարաֆլարտա խաչխաչ թօխումը տա եէթիչտիրիլիր, լաքին պունըն եաղը թօխումը, եաղա թէպտիլ իտիլէրէք, սարֆիեաթը մահէլլիեէ հասը օլունտուղընտան, իխրաճաթը անճագ 200 թօննէլաթօ միգտարընտա տըր։ Գօնեատան վէ Քէօթահիատան 4–500 թօննէլաթօ պաղլա կէօնտէրիլիր, վէ Ռումէլի իլէ Իսթանպօլտա սարֆ օլունուր։ Բագը իսթիհլինէ գուլլանըլմագ իւզրէ Անատօլուտան Իսթանպօլա 100 թօննէլաթօ գատար անիոն կէլիր։ Ճէհրի՝ պօյաճըլըղ իչին գուլլանըլմատըղընտան, ֆիյաթը տիւշմիւչ տիր, վէ զիրաաթը հէման քեամիլէն թէրք իտիլմիչ տիր։ Սէնէվի Իսթանպօլա 1000–1200 թօննէլաթօ բալամուտա իրսալ օլունուր։

Անատօլընըն էն մուհիմմ մաթաընտան պիրի օլուպ, Իսթանպօլըն ինհիսարը պուլունան թիֆթիկին օգգասը 30–35 ղրս գատար սաթըլմըչ իսէ տէ, Իւսքիտ–պրունընտա թիֆթիք քէչիսի եէթիչտիրիլմէէ պաշլանմասընտան պէրի, պու մահաբըն գըյմէթի ֆէվգէլատէ տիւշմիւչ, վէ չիմտի օգգասը 14–էն 19 ղրս գատար սաթըլմագտա պուլունմըչ տըր։ Պու մահաբըն պիր գըսմընը Ինկիլթէրրա (Պրատֆօրտ չէհրի) վէ պիր գըսմընը տա Ամէրիգա սարֆ իմէքտէ տիրլէր։ Սէնէվի իխրաճաթը 9 միլեօն օգգաեա պալիղ օլմագտա տըր։ Պիր գաչ սէնէտէն պէրի իքի Ինկիլիզ ֆապրիգասը՝ մալին պիր գըսմընը մէմուրլարը մարիֆէթիյլէ տօղրուտան տօղրուեա սաթըն պլատղա-ըրընտան, պու մուամէլէ՝ Իսթանպօլ բիացասը իչին զարար տիմէք տիր։

Օ թարաֆլարտա աֆիօն մահսուլը, իսմինտէն տահի անյաչըլարդը վէճհէլէ, պաչլըճա Աֆիօն–Գարահիսարտա հասըլ օլուր, վէ մալին պիւեիք գըսմը Իզմիրէ կիտիպ, 4–500 սանտըղ տահի Անատօլ չըմէնտըֆքէրիյլէ բահաթահա կէթիրիլիր։ Լաքին տիկէր եէրլէրտէն տէ պուրահա կէթիրիլտիկինտէն, Իզմիրտէն սօնրա, Իսթապօլ, աֆիօնըն պաչլըճա բիացասը տըր։

Եուն ֆիյաթը տիւշտիւկինտէն պէրի, սայըբի իխրաճաթը վուգուպուլահաօր։ Կինտէն կինէ իլէրլէմէքտէ օլան խալըճըլըգ վէ տէվգիէթ ֆապրիգալարը՝ պու մահսուլը քեամիլէն սարֆ իտիլմիչ տիր։

Քէօթահիա թարաֆլարընտա ալէա ճինստէն գրօմ մատէնի հասըլ օլուպ, սէնէտէ 6000–էն 30,000 թօննէլաթօեա գատար իխրաճ օլունուր։ Աֆիօն–Գարահիսարը եագընընտա զայէթի կիւզել պիր գաչ մէրմէր մատէնլերի իչլէթիլմէէ պաչլամըչ իսէ տէ, նագլեեաթըն պահալըղը սէպէպիլէ, պազը Ճրանսըզլար՝ սէրմաեէլէրինի թիւքէթիքտէն սօնրա, մէզքիւր թէչէպիւս թէրք օլունմուչ տուր։

Անատօլը իխրաճաթընտա Ճրանսանընն հիսէսի ճիւզի օլուպ, պիր ազ սէրթ պուդատայ իլէ եումուրթատան իպարէլի տիր։

Իխրաճաթ իչին Իսթանպօլա կէօնտէրիլէն էմթաա իչինտէ չայեանը թիղքեար օլանլար չունլար տըր։ Մուամէլաթը մուհիմմ իֆրա օլունան խալըլար, մատէն քէօմիւրիւ, թավշան, գուդու, քէչի տէրիլէրի վէ տիկէր տէրիլէր իլէ Ռումէլի մանտա-լարընըն պունուզլարը, կիլ եաղը վէ սայիրէ։

Լաքին տիկէր էմթաա տահի վար տըր քի, պուրաեա կէթիրիլմէտիկի եախօտ թրանսիթ իչին կէթիրիլտիկի հալտէ, Իսթանպօլտա ալըմատըմ օլուր։ Պունլարտա պէր վէճհի աթի տիր։ Իբէք, չարապ, գուրու սէպէղվաթ, քէբէք, գուշ եէմի, ճէվիզ, ֆընտըղ վէ տիկէր գուրու մէյվէլէր, բամուգ, սուսամ թօխումը վէ տիկէր եաղը թօխումլար, էնվայի թահթալար, տէնիզ քէօբիւրիւ, թավուգ, եումուրթա, մատէն քէօմիւրիւ, թիւրքիանըն տիկէր մատէնլերի, ճէհրի, բալամուտ, հուպուպաթ, թօխումլար, պալըգ եաղը, սարը քէչի տէրիսի քի, ճէզաիրէ վէ Թունուզա կէօնտէրիլիր։

Շիւպհէսիզ պունլարը եէրինտէն ալմագ էյի տիր, լաքին օրալարտա թօքատան սաթըն ալան օլմատըղը հալտէ, բահթահթըն թիւճճարընա միւրաճաաթ էվլեա տըր։ Խուսուսիյլէ սահթանլարտան պաղըսընըն իֆրաթ իսթիֆատէ արզուսը մալիւմ օլտուղընտան, վէ վիլաեէթլէրտէ ալընը զուհուր իտինճէ, մալին ֆիյաթը իւսթէ գօյուղընտան, վէգգիւր մալլէրի տահմա իսթանպօլտան սաթըն ալմագ խայըրլը տըր։

Վաղթիյլէ Շարգըն քեաֆֆէյի էմթաասը Լօնտրա վէ Մարսիլիա բիեացալարընա սէվգ իտիլիպ, միչթէրինն աեաղընա կէօնտէրիլիր իտի։ Շիմտի պունուն պիւսպիւթին մուղաիրի տիր։ Վագտա պու թէպտիլ՝ Ճրանսա վէ Ինկիլթէրրա նօղթահ նազարըլյա չայեանը թէեսիւֆ իսէ տէ, թիճարէթճէ պու թէպտիլտէ զարուրի տիր։

Մէգալէմիզէ խիթամ վէրմէզտէն էվվէլ, չուրաեը պէեան իտիլմի՞ քի, իչպու մէգալէ՞ տէլէ ուսմամ թիւրքիատա վէ խուսուսա իսթանպօլտա նէ սահթըն ալընապիլէճէկինի կէօսթէրմէ քտէն իպարէթի տիր։

ԷՐՆԷՍԹ ԺԻՐՕ

ԲԱԹՐԻԳԽԱՆԷ ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Բազար կիւնիւ, Ծաղկազարդ մէրասիմի րուհանիէսի, պիւճիւմլէ քիլիսէլէրիմիզտէ մութանթան սուրէթտէ իֆրա իտիլմիչ տիր։

Եաղարընմըզ վէճհէյէ, Ս. Ցովհան Ոսկեբերան քիլիսէսինտէ, Մարբութ Եպիսկոպոսը Արհ. Ստեփան Գերպէ. Իսրայէլեան վէ Բանկալթիտէ Անարատ Ցղութիւն քիլիսէսինտէ, Ատանա Եպիսկոպոսը Արհ. Պօղոս Գերպէ. Թերզեան՝ սապահչըլըն Զայնաւոր Պատարագ թագտիս իրմիչլէր, վէ ագչամ տահի Դանդարացէք աիհի րուհանիհինէ իրսաէթ իչլէմիչլէր տիր։

Գալաթատա Ցիսուս Քրկիչ Մայր եկեղեցի իլէ Պէյօղլունատա Ս. Երրորդութիւն քիլիսէսինտէ վէ Օրթաքէօյ իլէ Սամաթիա քիլիսէլէրինտէ իսէ, Մեծ-Ժողովրդապետլէր Թարաֆընտան րիասէթ օլունարագ, մէրասիմի մէզքիւրէ իֆրա գըլընմըչ տըր։

Քիլիսէլէրին թէզեհինաթ վէ թէրթիպաթը միւքէմմէլ օլուուղը կիպի, թէզանիհաաթ տահի սուրէթի լաեըգտէ իֆրա իտիլմիչ, վէ բէք չօգ տինտարանը էհալի իլէ քիլիսէլէր մալամալ պուլունմուչ տուր։

*** Եարընքի բէնչէնպիհ կիւնիւ, սապահ սաաթ 3–տէ Ս. Աստուածածին Ամոանիհատ քիլիսէսինտէ, իքի Եպիսկոպոսլար վէ միւթէհիտընը րէհպանին հազըր օլտուգլարը հալտէ, Ս. Միւռոն րէսմը թագտիսի իֆրա իտիլմէքտէ, վէ ագչամ կ-Բաթրիգ րիւթպ. Էմմանուէլեան Պօղոս էֆ. հազրէթլէրի՝ Ս. Երրորդութիւն քիլիսէսինտէ, Արհ. Իսրայէլեան Եպիսկ.՝ Ս. Ց. Ոսկեբերան քիլիսէսինտէ, վէ տիկէր քիլիսէլէրտէ սահի Մեծ-Ժողովրդապետլէր րիասէթ իթիքլերի հալտէ Ռանդուայ զիյնէթի իչտիրաճագ տըր։

*** Ճումա կիւնիւ իլք ագչամը Ս. Ց. Ոսկեբերան քիլիսէսինտէ իֆրա իտիլմէքտէ մէրասիմի րուհանիէսէ վէ օ կիւնքի Թափօր ղիյնէթինէ կ-Բաթրիգ րիւթպ. էֆ. հազրէթլէրի րիասէթ իտէճէքլերի կիպի, Խթում Զայնաւոր Պատարագընտա Ս. Երրորդութիւն քիլիսէսինտէ հազըր պուլունաճագ, վէ Ս. Զատիկին պիրինճի բազար կիւնիւ տահի Ս. Ց. Ոսկեբերան քիլիսէսինտէ մութանթան սուրէթտէ Գուտատասը չէրիֆ թագտիս իտիլէճէք տիր։

Բազար իրթէսի կիւնիւ տէ, միւշաիրէյէ հազրէթլէրի՝ Ցիսուս Քրկիչ Մայր եկեղեցիտէ Գուտատասը չէրիֆ թագտիս իտէճէք, վէ պատէհու քիլիսէնին խայրխահ-լարը օլուպ, վէֆաթ իմմիչ օլանլարընն իսթիրահաթը րուհու իչին ղահմէթ տուալարը օգունաճագ տըր։

*** Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ մէքթէպի քէպէրի միւտիրի Գերց. Ցովհ. Ծ. Վ. Թումայեանընն՝ սիլքի րուհպանիէճէթ տուխտունին 25–ինճի աէնէսի օլմագ միւնասիպէթիյլէ, կէչէճէք բազար իրթէսի սաաթ 3–տէ, միւմանիէյէ, Ս. Երրորդութիւն քիլիսէսինտէ Զայնաւոր Պատարագ թագտիս իտէճէք, վէ պատէհու քիլիսէ սալօնընտա րէսմը թէպրիք վուգուպ պուլաճագ տըր։

Թումայեան վրդ՝ սըգաճըը րուհանիէճէթ եագըշան հալ ու թավրը, քէմալէթի վէ սաիր էվսաֆը մէմուհէսիյէ պէրապէր, խուսուսիյլէ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ մէքթէպինին թէէսիսի թարիխինտէն պէրու մէքթէպի մէզքիւրատ սըպգաճ իտէն խըստէմաճը ատէսիյէ պիհագ թէվէճճիհաճա վէ հուրմէթի ումումիյէյէ մազհար օլմուչ պիր րուհանիի միհրէբէմխանաճա օլտուղընտան, րուհանիյիկինին 25–ինճի աէնէսի սէվրիէսի վասըլ օլմուչ պուլունմասընը թէպրիք, վէ տահա բէք չօգ սէնէլէր ըմուամմէր օլարագ, Քրիսթէճէ վէ միւլք ու միլլէթէճէ հիւսնի խըզմէթլէր իչֆասընա մուվաֆֆագ օլմասընը թէմէննի իլէրիզ։

*** Պիր գաչ լուհանինին քահանայլըգ րէսմը թագտիսինի իֆրա իտիմէք իւզրէ պունտան ագտէմ Զմմառ մանասթըրընա ազիմէթ իլէճիկինի եաղտըղընըզ Գայսէրիյէ էրմէնի-գաթոլիք մերխասասը Արհ. Մատթէոս Եպիսկ. Սիալհանընն՝ պու կիւնլերտէ չէհրիմիզէ մուվասըլէք իտէճէկի խապէր ալընմըղը տըր։

*** Ս. Ցակոբ պրատրքհանընըն ինճասընա տաիր ալտըղընըզ մալիւմաթա կէօրէ, պու պինա իչին թագտիմ իտիլմիչ օլան խարիթալարտան գալֆա Գազազեան Անտոն էֆ. նին խարիթասը թասվիպ օլունմուչ տըր։ Անճագ իչպու խարիթա մուճիպինճէ իֆրա իտիլէճէք ինչաաթ՝ միւզաէտ թարիգիյլէ էն միւնասիպ թալիպինճէ իհալէ իտիլէճէք տիր։ Շաեէտ միւզաէտ՝ խարիթասը թասվիպ օլունան միւմասիլէյէ Գազազեան էֆ. իւզերինտէ գալմազ իսէ, եաթաըղը խարիթաեա մուգապիլ քէնտիսինէ միւնասիպ պիր պէտէլ վէրիլէճէկի իլտիմասընի տիր։

Ինչաաթ մէարիֆի 5000 լիրա թահսին օլունուպ, պունուն պիւճիւք գըսմը մէվճուտ օլտուղը ճիհէթլէ, պագիսի տէ, իսթիգրազ թարիգիյլէ թէտարիք օլունաճագ տըր։

Պինանընն եիւքսէքլիկի՝ 5—6 գաթ օլաճաղը կիպի, տահիլի թագսիմաթը տահի բէք մունթազամ սուրէթտէ եաբըլաճագ տըր։ Անճագ ալթընտա տիւքքեճանլար օլուպ օլմասը հէնուզ գարարլաշտըրըլմըչ օլմաեըպ, պու ճիհէթլէ, գօսիահօնը մախսուսընըն գարարընա թասվիպ իտտիմիչ տիր։ Զիւնքի օրալարտա պիւյիւք կազինօ, մաղազա վէ էմսալինին բէք տէ էհէմմիյէթլի օլմասընընտան, օլսա օլսա քիւչիւք տիւքքեճանլար եաբըլապիլիր իսէ տէ, պունլար տա զիեատէ պիր իրսատ կէթիրմէք չէօյլէ տուրսուն, պինանընն միւքէլլեֆիյէթինէ խալէլ կէթիրէճէկինտէն, պիր թագըմ քիւչիւք տիւքքեճանլարընն

ՍԱՀԱԿԱԼ

Տեղատվական ընդունող կետերը՝ տես 2-րդ էջի 3-րդ սյունակում։

Մ. Ծ. Ա. Ռ. Ա. Ն. Ի. Ն. Ի. Ն. Ա. Ն. Ա. Ն. Ա

ՀՏՍՐԿՎԱՍՈՒ ՎԿՅՈՏԿԱ

1903 սեպտեմբերի 24 իրենէ ին-

նիսունմեկ մեծ նվագախումբ

(Նուագում են Նաւատորմիկի)

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԳԱԿ ՓՈՐԹԼԵՅՆ

	Ա. կարգ	Բ. կարգ	Գ. կարգ
	ռուբ. կոպ.	ռուբ. կոպ.	ռուբ. կոպ.
1	1 50(3)	1 30	1 15
2	1 15	1 00(4)	0 75
3	0 90	0 75	0 60
4	0 75	0 60	0 45
5	0 60	0 45	0 30
6	0 45	0 30	0 15
7	0 30	0 15	
8	0 15		

ԱՆՋԱՏ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿ

Նուագարանի ֆոթրթլեյ

1	30 տեղ Ա. կարգի առաջին շարքեր	1 ռ. 50 կ.		
2	30 » Ա. » երկրորդ »	1 » 30 »		
3	30 » Ա. » երրորդ »	1 » 15 »		
4	30 » Բ. » առաջին »	1 » 00 »		
5	30 » Բ. » երկրորդ »	0 » 90 »		
6	30 » Բ. » երրորդ »	0 » 75 »		
7	30 » Գ. » առաջին »	0 » 60 »		
8	30 » Գ. » երկրորդ »	0 » 45 »		
9	30 » Գ. » երրորդ »	0 » 30 »		
10	30 » Ա. » չորրորդ »	0 » 15 »		
11	30 » Ա. » հինգերորդ »	0 » 10 »		

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԳԱԿ ՓՈՐԹԼԵՅՆ

1	30 տեղ Ա. կարգի առաջին շարքեր	1 ռ. 50 կ.		
2	30 » Ա. » երկրորդ »	1 » 30 »		
3	30 » Ա. » երրորդ »	1 » 15 »		
4	30 » Բ. » առաջին »	1 » 00 »		
5	30 » Բ. » երկրորդ »	0 » 90 »		
6	30 » Բ. » երրորդ »	0 » 75 »		
7	30 » Գ. » առաջին »	0 » 60 »		
8	30 » Գ. » երկրորդ »	0 » 45 »		
9	30 » Գ. » երրորդ »	0 » 30 »		
10	30 » Ա. » չորրորդ »	0 » 15 »		
11	30 » Ա. » հինգերորդ »	0 » 10 »		

(Ծանոթ.) Նուագարանի ֆոթրթլեյ

1	30 տեղ Ա. կարգի առաջին շարքեր	1 ռ. 50 կ.		
2	30 » Ա. » երկրորդ »	1 » 30 »		
3	30 » Ա. » երրորդ »	1 » 15 »		
4	30 » Բ. » առաջին »	1 » 00 »		
5	30 » Բ. » երկրորդ »	0 » 90 »		
6	30 » Բ. » երրորդ »	0 » 75 »		
7	30 » Գ. » առաջին »	0 » 60 »		
8	30 » Գ. » երկրորդ »	0 » 45 »		
9	30 » Գ. » երրորդ »	0 » 30 »		
10	30 » Ա. » չորրորդ »	0 » 15 »		
11	30 » Ա. » հինգերորդ »	0 » 10 »		

ԱՆՋԱՏ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿ

Նուագարանի ֆոթրթլեյ

1	30 տեղ Ա. կարգի առաջին շարքեր	1 ռ. 50 կ.		
2	30 » Ա. » երկրորդ »	1 » 30 »		
3	30 » Ա. » երրորդ »	1 » 15 »		
4	30 » Բ. » առաջին »	1 » 00 »		
5	30 » Բ. » երկրորդ »	0 » 90 »		
6	30 » Բ. » երրորդ »	0 » 75 »		
7	30 » Գ. » առաջին »	0 » 60 »		
8	30 » Գ. » երկրորդ »	0 » 45 »		
9	30 » Գ. » երրորդ »	0 » 30 »		
10	30 » Ա. » չորրորդ »	0 » 15 »		
11	30 » Ա. » հինգերորդ »	0 » 10 »		

ՊԱՏՐԱՍՏ ՄԱՐՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԶԱՐԻ

Սպասում են ամենամոտիկ օրերում

ՊՈՒՐԱԿԱՆ ՇՈՒՔԱՐ

10,000,000 լիտր

ՇԱՀԱՓԱՌ ՇՈՒԿԱՅԻ ՀԱՄԱՐ ՏԵՂ

Նկարագրություն ընկուզենի 347 հատ

Տոմսեր ծախում են Ռեյսկոմիսիայի գրասենյակում և նավահանգստում ամեն օր մինչև ժամը 3-ը կեսօրին։

Լրացուցիչ տեղեկություններ կարելի է ստանալ Ռեյսկոմիսիայի գրասենյակում։

(Ծանոթ.)

Նուագում են Նաւատորմիկի

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԳԱԿ ՓՈՐԹԼԵՅՆ

	Ա. կարգ	Բ. կարգ	Գ. կարգ
	ռուբ. կոպ.	ռուբ. կոպ.	ռուբ. կոպ.
1	1 50(3)	1 30	1 15
2	1 15	1 00(4)	0 75
3	0 90	0 75	0 60
4	0 75	0 60	0 45
5	0 60	0 45	0 30
6	0 45	0 30	0 15
7	0 30	0 15	
8	0 15		

Իսկ տեղերն ընտրելու համար դիմել Ռեյսկոմիսիայի գրասենյակը։

Ռեյսի մասին տեղեկություններ կարելի է ստանալ Ռեյսկոմիսիայի գրասենյակում։

ՊԱՏՐԱՍՏ ՄԱՐՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԶԱՐԻ

Սպասում են ամենամոտիկ օրերում

ՊՈՒՐԱԿԱՆ ՇՈՒՔԱՐ

10,000,000 լիտր

ՇԱՀԱՓԱՌ ՇՈՒԿԱՅԻ ՀԱՄԱՐ ՏԵՂ

Նկարագրություն ընկուզենի 347 հատ

Տոմսեր ծախում են Ռեյսկոմիսիայի գրասենյակում և նավահանգստում ամեն օր մինչև ժամը 3-ը կեսօրին։

Լրացուցիչ